

Vzpomínka na PhDr. Miroslavu Novákovou-Skalickou (16. 4. 1927 – 17. 9. 2015)

16. dubna 2017 by byla oslavila 90. narozeniny Miroslava Nováková-Skalická, výrazná osobnost jihomoravské památkové péče 70. a 80. let 20. století.¹

Narodila se 16. 4. 1927 Ludmile a Vladimírovi Skalickým v Praze-Modřanech. V 30. letech 20. století byl její otec, osvědčený zámečník a technik, vyslán pracovním do Belgie, kam se rodina přestěhovala. Zde studovala Miroslava Skalická v lyceu. Za 2. světové války však rodina musela za dramatických okolností uprchnout přes Francii na severní Moravu. V gymnáziu v Kroměříži dokončila Miroslava Skalická středoškolská studia, odmaturovala v Olomouci a následně vystudovala dějiny umění a klasickou archeologii na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně u profesorů Alberta Kutala a Emila Hejzlara.

Dne 2. prosince 1950 se provdala za Prokopa Nováka, absolventa brněnské filozofické fakulty v oboru psychologie. V roce 1954 se jim narodila dcera Ludmila, o tři roky později dcera Blanka.

Počátkem 60. let pracovala Miroslava Nováková-Skalická v Krajském středisku státní památkové péče a ochrany přírody v Ostravě na soupisech movitých a nemovitých památek. Výrazného odborného růstu dosáhla také díky přátelství a korespondenci se dvěma významnými odborníky památkové péče – s dr. Jaroslavem Heroutem a doc. Václavem Menclem.

Poté, co její manžel Prokop Novák uspěl v konkurzu na místo psychologa na filozofické fakultě brněnské univerzity, se roku 1966 rodina Novákových přestěhovala do Brna. Zde mezi léty 1967–1969 Miroslava Nováková-Skalická zastupovala v Muzeu města Brna kolegní, která odjela do zahraničí.

Následně nastoupila na Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody v Brně do oddělení evidence. Během svého působení na úseku památkové péče o zámecké interiéry se stala autorkou nejen odborných statí, ale i populárně naučných publikací, které byly vydány pro návštěvníky nově zpřístupněných památkových objektů – Milotic a Lednice. Ve spolupráci s kolegy vypracovala sylaby pro průvodce po zámku v Lednici, Rájci nad Svitavou, Náměšti nad Oslavou, Boskovicích a dalších. Během svého působení v památkové péči publikovala na 50 článků a přednesla 30 odborných přednášek. Úspěšně spolupracovala se svými kolegy, zejména pak s PhDr. Jiřím Paukertem,

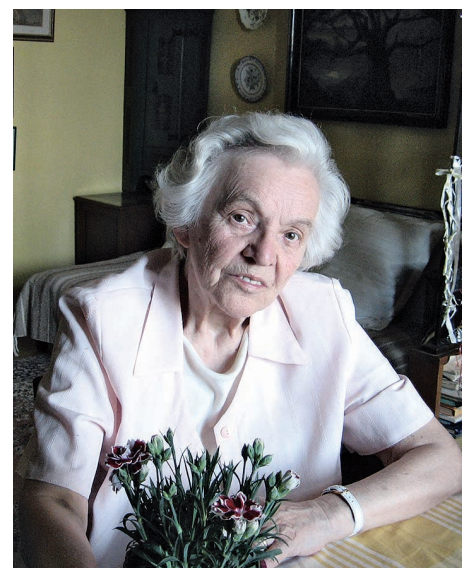
s nímž si osobně i profesně rozuměla a při práci se vzájemně odborně doplňovali.

Od roku 1975 sestavovala záměry na opravu a konzervaci mobiliáře ve spolupráci s jednotlivými dílnami. Jednou z jejích hlavních pracovních náplní bylo zadávání restaurátorských prací sbírkových předmětů. Byla iniciátorkou konzervace a oprav kolekce horského křišťálu nebo vyšívaných čalounů sedací soupravy z jídelny na zámku v Rájci nad Svitavou. Roku 1977 se stala členkou belgické společnosti AIHV – Mezinárodní asociace pro historii skla. V té době (v letech 1975–1986) navrhovala na obnovovaných objektech plány konzervace osvětlovacích těles, zadávala restaurátorské zásahy a opravy benátských zrcadel, fajánse, porcelánu, skla a hodin (zámky Vranov nad Dyjí, Telč, Náměšť nad Oslavou, Rájec nad Oslavou, Lednice, Jaroměřice nad Rokytou, Boskovice, Buchlov, Buchovice a hrad Bítov). Spolupracovala také se zbrojářskou dílnou na hradě Veveří při obnově druhé návštěvnické trasy v Telči a zajistila odbornou přípravu a realizaci nové expozice na zámku v Boskovicích, která byla zpřístupněna v roce 1986.

S vedoucím zásobních zahrad a parků Ing. Pavlem Vláškem navázala spolupráci na zdokonalení vzhledu zámeckých interiérů květinovou výzdobou. Po prostudování tehdy dostupné odborné literatury naší a zejména zahraniční, kdy využila především svých znalostí francouzštiny (odborná literatura týkající se květin u nás byla mizivá), sestavila program (metodiku) vhodného sortimentu pro jednotlivé zámecké interiéry. Ten byl zařazen do pěstební plánu v zásobní zahradě v Buchlovicích a v Miloticích. Všechny tehdejší zásobní zahrady u hradů a zámků v Jihomoravském kraji se staly zdrojem čerstvých květin, které aranžovali zámečníci, průvodci i kasteláni. Miroslava Nováková-Skalická byla tehdy jedinečnou průkopnicí prosazování květinového trendu na památkových objektech.

Její činnost vyústila v pořádání odborných seminářů nejdříve pro jihomoravská pracoviště, například Kroměříž, Vranov nad Dyjí či Náměšť nad Oslavou, později pro účastníky z památkových objektů celé republiky (Krásný Dvůr, Český Krumlov aj.). Tyto semináře se staly natolik oblíbenými a nepostradatelnými, že pokračují do současnosti, i když již v jiném rozsahu.

Již v roce 1974 na vernisáži nové instalace na zámku v Miloticích byly interiéry doplněny podle metodiky Miroslavy Novákové-Skalické květinami vypěstovanými ve zdejší zásobní zahradě. Akci podpořil kastelán Karel Šikula. Později, v roce 1979 byla zpřístupněna obnovená instalace na zámku Vranov nad Dyjí, kde

1

Obr. 1. Miroslava Nováková-Skalická (1927–2015).
Foto: archiv Ludmily Růžencecké.

kromě aranžovaných květin zdobily prostory i vhodně vybrané dekorativní rostliny v historizujících nádobách. Na tomto zámku v roce 1981 proběhla exhibice *Aranžování květin do historických váz*, kterou provedl pan Danda z Prahy. I zde měly akce podporu v kastelánovi Karlu Janičkovi a jeho paní Miroslavě Janíčkové. Zcela první instruktáž určenou pro zahradníky i kastelány uspořádala v roce 1984 Miroslava Nováková-Skalická na zámku v Náměšti nad Oslavou za podpory kastelána Vladimíra Holého. Ještě téhož roku následovala instruktáž na státním zámku Hluboká nad Vltavou, další podobná akce proběhla již v roce 1986, opět na zámku Náměšť nad Oslavou. O rok později přednášela Miroslava Nováková-Skalická na zámku Krásný Dvůr a Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody v Ústí nad Labem vydalo její brožurku *Květiny v historickém prostředí*. Zároveň byl za podpory kastelána Antonína Lukáše uspořádán další seminář na státním zámku v Kroměříži. Takto bychom mohli ve výčtu akcí pokračovat až do roku 1997, kdy byla v Lysi-

■ Poznámky

¹ Příspěvek vznikl s využitím podkladů z osobního archivu PhDr. Ludmily Růžencecké, dcery Miroslavy Novákové-Skalické, a poznámek autorky o květinových seminářích.

cích navázána spolupráce s floristou Slávkem Rabušicem a organizování se ujal pověřené pracovnice Památkového ústavu v Brně. Semináře *Aranžování květin v historickém interiéru* byly rozšířeny i mimo region Jihomoravského kraje a pokračují dodnes.

Poslední spolupráce s Miroslavou Novákovou-Skalickou se uskutečnila v září 2008 na zámku v Náměšti nad Oslavou, kdy již byla v důchodu. Její osobní příspěvek byl souhrnem „květinové“ činnosti a sklídl zasloužený obdiv návštěvníků semináře.

Miroslava Nováková-Skalická zemřela dne 17. září 2015 ve věku 88 let. Čest její památce.

Dagmar FETTEROVÁ

Právní úprava regulace reklamy v ČR a její vztah k zájmům památkové péče

Pokud se zabýváme otázkou regulace reklamy a jejího specifického vztahu k zájmům památkové péče, musíme si nejdříve připomenout, že regulace reklamy má několik základních aspektů. Prvním aspektem je, aby reklamní sdělení nebylo klamavé nebo nepodporovalo společensky problematické chování a projevy. Druhým je vyloučení působení určitého typu reklam na konkrétní cílovou skupinu nebo regulace nabídky konkrétních služeb či zboží. Posledním aspektem je regulace působení reklamy bez ohledu na její obsah nebo cílovou skupinu, což je s ohledem na zájmy státní památkové péče regulace významná.

Všechny uvedené aspekty pokrývá jako základní norma zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto předpisu reklama nesmí podporovat chování poškozující zdraví nebo ohrožující bezpečnost osob nebo majetku.¹ Zákon o regulaci reklamy například také zakazuje užívat reklamu činností v pohřebnictví v prostorách zdravotnického zařízení nebo ústavu sociální péče. Obcím tento zákon svěřuje pravomoc svým nařízením stanovit veřejně přístupná místa, na nichž je reklama zakázána, dobu, v níž je reklama zakázána, druhy komunikačních médií, kterými nesmí být reklama šířena, popřípadě též akce, na něž se zákaz šíření reklamy nevztahuje. Zatímco první dva aspekty regulace reklamy jsou z hlediska zájmů státní památkové péče spíše nevýznamné, třetí aspekt ve spojení s rozhodovací pravomocí obce působí na první pohled velmi nadějně.² Tato naděje má ale své zásadní limity.

Základním problémem v tomto případě totiž je, že obec může svým nařízením regulovat reklamní projev na svém území, ale s tou výhradou, že jde o reklamu šířenou na veřejně přístupných místech mimo provozu jiným způsobem než prostřednictvím reklamního

nebo propagačního zařízení zřízeného podle zvláštního právního předpisu, kterým je zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění. Z hlediska pojmu „šíření reklamy“ je v tomto případě významné, zda je reklamní zařízení umístěno uvnitř, nebo vně takové provozovny, přičemž místem šíření reklamy nelze rozumět místo, kde je reklama smyslově vnímána.³ Z této regulace tak nejsou vyloučena pouze zařízení podle stavebního zákona, ale i ty reklamní prostředky, které jsou umístěny uvnitř provozovny. Takovým neregulovaným zásahem tak nejsou pouze polepy výloh, kde z hlediska památkové péče nezřídka není rozhodující, zda je polep z vnější, či vnitřní strany výlohy, neboť jeho účinek na hodnoty významné z hlediska památkové péče je mnohdy zcela totožný, jak dokládá ilustrativní snímek (obr. 1). Případ však může být výrazně složitější a z hlediska agresivity reklamního média i pro zájmy památkové péče významnější. Městský soud v Praze ve svém rozsudku sp. zn. 6 A 12/2013 – 54 ze dne 10. 8. 2016 řešil umístění velkoplošných LCD monitorů speciálně vyrobených pro dané umístění na vnitřní stranu skel vnějšího transparentního opláštění budovy (obr. 2a, b). Právě toto byl případ, u kterého bylo výslovně konstatováno, že jde o zařízení umístěné uvnitř

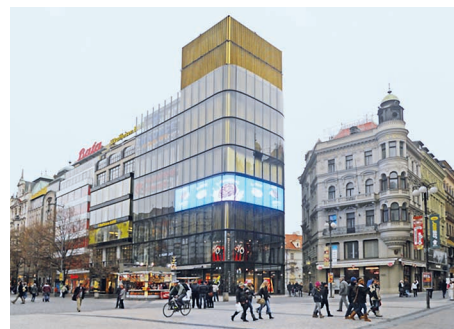
■ Poznámky

1 Ochranou před klamavými obchodními praktikami se pak v prvé řadě zabývá zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů.

2 Veřejnost má zjevně pozitivní očekávání ohledně regulace reklamy prostřednictvím obcí. Právě vazba na tuto úpravu byla důvodem kritiky, které podrobila text návrhu zákona o ochraně památkového fondu (sněmovní tisk č. 666), který byl následně v červenci roku 2017 zamítnut, v rámci prvního čtení poslankyně Jana Černochová, když uvedla: „Dále v tomto § 2 a 3 ve vymezení termínu práce je uvedeno jeho rozšíření na umístění i odstranění reklamního a informačního poutače – zařízení, která nepodléhají stavebnímu zákonu. Do ustanovení § 3 je kromě terminologie včleněna i věcná působnost v případě některých druhů informačních a reklamních poutačů, která do daného ustanovení nepatří. Tuto nadstandardní působnost často vztahovanou k jakémukoliv mobiliáři je třeba zrušit. Místo toho lze již dnes vydat nařízení, které může regulovat umísťování informačních a reklamních poutačů, která nepodléhají povolení podle stavebního zákona v památkových územích. V Praze již takové nařízení, a má číslo 26/2005 Sb. hlavního města Prahy, ve znění dalších změn, pro území pražské památkové rezervace a část přilehlého území, dávno existuje. Obdobnou možnost jistě mají i další obce a vůbec není třeba, pane ministře, aby tuto věc řešil zákon na ochranu památkového fondu.“ Stejnografický zápis 44. schůze, 22. dubna 2016, bod č. 74. Vládní návrh zákona o ochraně památkového fondu a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplat-

1

2a

2b

Obr. 1. Památková rezervace v Brně, Masarykova ulice, polep na jedné straně je nalepen na vnější straně výlohy a reklama je tak šířena vně provozovny, zatímco polep na druhé straně je nalepen na vnitřní straně výlohy, tedy nikoli vně provozovny. Zákon o regulaci reklamy dopadá pouze na polepy vně provozovny, ačkoli výsledný efekt je v tomto případě totožný. Foto: Martin Zidek, 2017.

Obr. 2a, b. Palác Euro, Václavské náměstí, Pražská památková rezervace. Velkoplošná obrazovka vyhotovená pro meziprostor pláště budovy paláce Euro. Foto: poskytnuto z archivu MHMP, OPP, nedatováno.

cích, ve znění pozdějších předpisů (zákon o ochraně památkového fondu), sněmovní tisk 666 – první čtení, <http://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/044schuz/44-8.html#q1092>, vyhledáno dne 20. 12. 2017.

3 Jde o závěr Ministerstva průmyslu a obchodu ČR vysovený v jeho rozhodnutí č. j. 24483/12/41220 ze dne 19. 7. 2012, citovaný v rozsudku Městského soudu v Praze sp. zn. 6 A 12/2013 – 54 ze dne 10. 8. 2016.